

**Belgische Kamer  
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997-1998 (\*)

5 NOVEMBER 1997

**WETSONTWERP**

**waarbij het Nationaal Instituut voor  
Criminalistiek en Criminologie wordt  
opgericht als staatsdienst met  
afzonderlijk beheer**

**VERSLAG**

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE  
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER **Thierry GIET**

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 4 november 1997.

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Duquesne.

**A. — Vaste leden :**

C.V.P. HH. Vandeurzen, Van Parrys, Verherstraeten, Willems.  
P.S. HH. Biefnot, Borin, Giet.  
V.L.D. HH. Dewael, Van Belle, Verwilghen.  
S.P. HH. Landuyt, Vandenbosche.  
P.R.L.- F.D.F. HH. Barzin, Duquesne.  
P.S.C. Mevr. de T'Serclaes.  
Vl. Blok H. Laeremans.  
Blok Agalev/H. Lozie.  
Ecolo

**B. — Plaatsvervangers :**

Mevr. D'Hondt (G.), HH. Didden, Leterme, Mevr. Pieters (T.), Mevr. Verhoeven.  
HH. Dallons, Eerdekens, Minne, Moureaux.  
HH. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.  
HH. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.  
Mevr. Herzet, HH. Maingain, Simonet.  
HH. Beaufays, Viseur (J.-J.).  
HH. Annemans, De Man.  
H. Decroly, Mevr. Schüttringer.

**C. — Niet-stemgerechtigde leden :**

V.U. H. Bourgeois.  
F.N. H. Wailliez.

Zie :

**- 1201 - 96 / 97 :**  
— N° 1 : Wetsontwerp.

(\*) Vierde zitting van de 49<sup>e</sup> zittingsperiode.

**Chambre des Représentants  
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997-1998 (\*)

5 NOVEMBRE 1997

**PROJET DE LOI**

**constituant l'Institut national de  
criminalistique et de criminologie  
en service de l'Etat à  
gestion séparée**

**RAPPORT**

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE  
LA JUSTICE (1)

PAR M. **Thierry GIET**

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 4 novembre 1997.

(1) Composition de la commission :

Président : M. Duquesne.

**A. — Titulaires :**

C.V.P. MM. Vandeurzen, Van Parrys, Verherstraeten, Willems.  
P.S. MM. Biefnot, Borin, Giet.  
V.L.D. MM. Dewael, Van Belle, Verwilghen.  
S.P. MM. Landuyt, Vandenbosche.  
P.R.L.- F.D.F. MM. Barzin, Duquesne.  
P.S.C. Mme de T'Serclaes.  
Vl. Blok M. Laeremans.  
Blok Agalev/M. Lozie.  
Ecolo

**B. — Suppléants :**

Mme D'Hondt (G.), MM. Didden, Leterme, Mmes Pieters (T.), Verhoeven.  
MM. Dallons, Eerdekens, Minne, Moureaux.  
MM. Chevalier, De Croo, van den Abeelen, Versnick.  
MM. Delathouwer, Roose, Van der Maelen.  
Mme Herzet, MM. Maingain, Simonet.  
MM. Beaufays, Viseur (J.-J.).  
MM. Annemans, De Man.  
M. Decroly, Mme Schüttringer.

**C. — Membres sans voix délibérative :**

V.U. M. Bourgeois.  
F.N. M. Wailliez.

Voir :

**- 1201 - 96 / 97 :**  
— N° 1 : Projet de loi.

(\*) Quatrième session de la 49<sup>e</sup> législature.

### Bespreking en stemming

*De heer Giet*, rapporteur, vat de bespreking samen die de subcommissie voor de Justitie, waarnaar het wetsontwerp op 15 oktober 1997 door de commissie werd verwezen, aan dit wetsontwerp heeft gewijd (zie verslag als bijlage).

De artikelen 1 en 2, alsook het gehele wetsontwerp, worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*De rapporteur,*

Th. GIET

*De voorzitter,*

A. DUQUESNE

### Discussion et vote

*M. Giet*, rapporteur, résume la discussion que la sous-commission de la Justice — à laquelle le projet de loi a été renvoyé par la commission le 15 octobre 1997 — a consacrée au projet de loi à l'examen (voir rapport en annexe).

Les articles 1<sup>er</sup> et 2, ainsi que l'ensemble du projet de loi, sont adoptés successivement à l'unanimité.

*Le rapporteur,*

Th. GIET

*Le président,*

A. DUQUESNE

## BIJLAGE

## VERSLAG

NAMENS DE SUBCOMMISSIE VOOR DE  
JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER **Thierry GIET**

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp, dat door de commissie voor de Justitie op 15 oktober 1997 naar haar werd verwezen, besproken tijdens haar vergadering van 16 oktober 1997.

**I. — INLEIDENDE UITEENZETTING  
VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE**

Het ontwerp heeft tot doel het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) bij de uitvoering van zijn opdracht meer mogelijkheden te geven door het beheer ervan te scheiden van dat van de algemene diensten van het departement van Justitie.

Er bestaan op dit ogenblik twee procédés om dat doel te bereiken. Het eerste en oudste procédé bestaat in de oprichting van een instelling met rechtspersoonlijkheid (dat procédé werd vooral toegepast voor de oprichting van wetenschappelijke instellingen ressorterend onder het ministerie van Landbouw); het tweede procédé, dat in 1986 werd ingevoerd, maakt het mogelijk een instelling zonder rechtspersoonlijkheid te creëren, namelijk de staatsdienst met afzonderlijk beheer. Het gaat onder meer om de wetenschappelijke instellingen die ressorteren onder het ministerie van Wetenschapsbeleid.

De beheersvorm van de staatsdienst met afzonderlijk beheer biedt een aantal voordelen. Ten eerste beschikt een dergelijke instelling over een eigen dotatie en moet derhalve voor de aankoop van goederen en diensten geen beroep meer worden gedaan op de administratie van het departement.

(1) Samenstelling van de subcommissie :

Voorzitter : de heer Vandenbossche.

**Vaste leden :**

C.V.P. H. Vandeurzen.  
P.S. H. Giet.  
V.L.D. H. Verwilghen.  
S.P. H. Vandenbossche.  
P.R.L.- H. Barzin.  
F.D.F.  
P.S.C. H. Viseur.  
V.B. H. Laeremans.  
Ecolo- H. Lozie.  
Agalav

## ANNEXE

## RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA SOUS-COMMISSION DE  
LA JUSTICE (1)

PAR M. **Thierry GIET**

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi, qui lui a été renvoyé par la commission de la Justice le 15 octobre 1997, au cours de sa réunion du 16 octobre 1997.

**I. — EXPOSE INTRODUCTIF  
DU MINISTRE DE LA JUSTICE**

Le projet vise à accorder à l'Institut national de criminalistique et de criminologie (INCC) davantage de possibilités de s'acquitter de sa mission, en séparant sa gestion de celle des services généraux du département de la Justice.

Il existe actuellement deux manières d'atteindre cet objectif. La première, et la plus ancienne, consiste à créer un établissement ayant une personnalité juridique (cette solution a surtout été utilisée pour la création d'institutions scientifiques relevant du ministère de l'Agriculture). La seconde, qui existe depuis 1986, consiste à créer un établissement qui n'a pas de personnalité juridique, à savoir un service de l'Etat à gestion séparée. Cette solution a notamment été utilisée pour les établissements scientifiques qui relèvent du ministère de la Politique scientifique.

La formule consistant à créer un service de l'Etat à gestion séparée présente un certain nombre d'avantages. Tout d'abord, un tel service dispose de sa propre dotation, de sorte qu'il ne doit plus solliciter l'administration du département pour acquérir des biens et services.

(1) Composition de la sous-commission :

Président : M. Vandenbossche.

**Membres titulaires :**

C.V.P. M. Vandeurzen.  
P.S. M. Giet.  
V.L.D. M. Verwilghen.  
S.P. M. Vandenbossche.  
P.R.L.- M. Barzin.  
F.D.F.  
P.S.C. M. Viseur.  
V.B. M. Laeremans.  
Ecolo- M. Lozie.  
Agalav

Vervolgens kunnen de geldmiddelen die in het vorige jaar niet werden gebruikt worden overgeheveld naar het volgende jaar, zonder dat, voor een daarmee overeenstemmend bedrag, kredieten moeten zijn vastgelegd.

De staatsdienst met afzonderlijk beheer kan ook eigen inkomsten hebben. Daardoor kan veel soepeler gebruik worden gemaakt van geldmiddelen die in het kader van onderzoeksprojecten worden ter beschikking gesteld : aldus wordt vermeden dat die bedragen moeten worden ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting en in de rijksmiddelenbegroting, met alle beperkingen van dien die daaraan verbonden kunnen zijn inzake de mogelijkheid om bijkomend personeel aan te werven.

De keuze voor het statuut van staatsdienst met afzonderlijk beheer is vooral ook aangewezen gezien de specifieke context waarin het NICC opereert. Enerzijds voert het analyses uit die daarnaast ook door privé-instellingen worden verricht; anderzijds moet het in de beste voorwaarden kunnen samenwerken met andere nationale en internationale wetenschappelijke instanties.

De regering neemt zich voor het NICC met ingang van 1 januari 1998 om te vormen tot een staatsdienst met afzonderlijk beheer, na het nemen van een koninklijk besluit ter uitvoering van deze wet. Dat besluit zal de bepalingen overnemen die in soortgelijke besluiten betreffende de wetenschappelijke instellingen van de Staat voorkomen. Ten slotte zal ook in het kader van de begroting 1998 een aanpassing aan de nieuwe situatie noodzakelijk zijn.

## II. — BESPREKING

Wat de noodzaak van een wetgevend initiatief betreft, preciseert *de vertegenwoordiger van de minister* dat artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit voorschrijft dat een staatsdienst met afzonderlijk beheer moet worden opgericht krachtens een bijzondere wet.

*Uw rapporteur* stelt vast dat het NICC werd opgericht als een technische dienst ressorterend onder de minister van Justitie, die ter beschikking gesteld werd van het gerechtelijk apparaat in de ruime betekenis van het woord. Vandaag blijkt dat de samenwerking tussen het NICC en het gerechtelijk apparaat verre van vlot verloopt. De spreker wenst niet dat het ontwerp, waarbij aan het NICC een grotere autonomie wordt toegekend, er zou toe leiden dat het voor dat apparaat nog moeilijker wordt om binnen redelijke termijnen van het NICC goede resultaten te verkrijgen. Het moet duidelijk zijn dat het NICC ook in de toekomst de gevorderde onderzoeken zal moeten uitvoeren. Uit dit wetgevend initiatief zou derhalve niet mogen worden afgeleid dat het gerechtelijk apparaat niet langer de eerste opdrachtgever van het instituut zou zijn. Het feit dat betreffende de

Ensuite, les moyens inutilisés au cours d'une année peuvent être reportés à l'année suivante, sans que des crédits doivent être engagés pour un montant correspondant.

Le service de l'Etat à gestion séparée peut également avoir des recettes propres. Cela permet une utilisation beaucoup plus souple des moyens financiers affectés dans le cadre de projets de recherche : il ne faut pas inscrire ces montants au budget général des dépenses et au budget des voies et moyens, ce qui permet d'éviter toutes les restrictions que cela pourrait entraîner en ce qui concerne la possibilité d'engager du personnel supplémentaire.

Le choix du statut de service de l'Etat à gestion séparée s'indiquait également essentiellement en raison du contexte spécifique dans lequel l'INCC sera appelé à opérer. D'une part, il effectue des analyses qui sont en outre également effectuées par des établissements privés; d'autre part, il doit pouvoir collaborer dans les meilleures conditions avec des établissements de recherche nationaux et étrangers.

Le gouvernement a l'intention de transformer, à partir du 1<sup>er</sup> janvier 1998, l'INCC en service de l'Etat à gestion séparée, après avoir pris un arrêté d'exécution de la loi en projet. Cet arrêté reprendra les dispositions qui figurent dans des arrêtés analogues concernant les établissements scientifiques de l'Etat. Enfin, dans le cadre du budget 1998, il faudra également procéder à un ajustement en fonction de la nouvelle situation.

## II. — DISCUSSION

En ce qui concerne la nécessité de légiférer, *le représentant du ministre* précise que l'article 140 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat dispose qu'un service de l'Etat à gestion séparée doit être créé en vertu d'une loi particulière.

*Votre rapporteur* constate que l'INCC a été créé en tant que service technique placé sous l'autorité du ministre de la Justice et mis à la disposition de l'appareil judiciaire au sens large du terme. Il s'avère aujourd'hui que la collaboration entre l'INCC et l'appareil judiciaire est loin d'être parfaite. L'intervenant ne souhaite pas que le projet à l'examen, qui accorde une plus grande autonomie à l'INCC, renforce encore les difficultés qu'éprouve cet appareil à obtenir des résultats de l'INCC dans un délai raisonnable. Il doit être clair qu'à l'avenir également, l'INCC devra effectuer les analyses qui lui seront demandées. Il ne faut dès lors pas inférer de la présente initiative législative que l'institut ne recevra plus ses missions essentiellement de l'appareil judiciaire. Le fait qu'il sera délivré des factures afférentes aux prestations (voir l'exposé des motifs, Doc.

prestaties facturen zullen worden opgesteld (zie de memorie van toelichting, Stuk n<sup>o</sup> 1201/1, blz. 3), mag daarover geen twijfel doen ontstaan.

*De vertegenwoordiger van de minister* wijst erop dat de budgettaire autonomie die aan het NICC wordt verleend op generlei wijze afbreuk doet aan het gezag van de minister van Justitie over het instituut.

Dat het instituut niet altijd tijdig kan voldoen aan de vragen van de gerechtelijke overheden houdt verband met een gebrek aan middelen; ook dat probleem wil de regering verhelpen. De bijkomende middelen die het NICC zal krijgen van de overheid, of de boni die eventueel zullen worden gerealiseerd via de prestaties voor derden, zullen echter ten goede moeten komen aan een betere dienstverlening ten behoeve van de gerechtelijke overheden. Die dienstverlening blijft immers de kernopdracht van het instituut.

Wat de facturatie van de prestaties in het kader van de gerechtelijke opdrachten betreft, verduidelijkt de vertegenwoordiger van de minister dat de kostprijs van die prestaties wordt aangerekend in de gerechtskosten die worden gerecupeerd bij de veroordeelde. De desbetreffende inkomsten zullen zoals vandaag ten goede komen aan de Schatkist, maar de facturatie zal het mogelijk maken een beter overzicht te verkrijgen van wat het NICC over een bepaalde periode gepresteerd heeft en wat de reële kostprijs van die prestaties is. Bij het NICC bestaat vandaag de indruk dat sommige gerechtelijke overheden de routine-onderzoeken laten uitvoeren door de privé-instellingen en aan het instituut alleen de meer ingewikkelde analyses toevertrouwen waaraan het tarief inzake gerechtskosten niet is aangepast. Vandaar dat in het meerjarenplan voor de justitie in een aanpassing van het tarief voor bepaalde expertises is voorzien.

*De rapporteur,*

Th. GIET

*De voorzitter,*

D. VANDENBOSSCHE

n<sup>o</sup> 1201/1, p. 3) ne doit pas susciter de malentendu à cet égard.

*Le représentant du ministre* fait observer que l'autonomie budgétaire accordée à l'INCC ne porte en rien atteinte à l'autorité exercée par le ministre de la Justice sur l'Institut.

Le fait que l'Institut ne puisse pas toujours répondre dans les délais aux demandes des autorités judiciaires est lié au manque de moyens. Le gouvernement veut également résoudre ce problème. Les moyens supplémentaires que l'INCC obtiendra des pouvoirs publics ou les boni éventuels résultant des prestations effectuées pour des tiers, devront toutefois être affectés à l'amélioration des services prestés pour le compte de autorités judiciaires. Ses services restent en effet la principale mission de l'Institut.

En ce qui concerne la facturation des prestations effectués dans le cadre des missions judiciaires, le représentant précise que le coût de ces prestations sera imputé aux frais de justice qui seront récupérés auprès du condamné. Comme c'est le cas actuellement, ces recettes seront versées au Trésor, mais la facturation permettra de mieux se rendre compte des prestations effectuées par l'INCC sur une période déterminée ainsi que du coût réel de ces prestations. A l'INCC, on a actuellement l'impression que certaines autorités judiciaires font effectuer les analyses de routine par des établissements privés et ne confient à l'Institut que des analyses plus compliquées pour lesquelles le tarif des frais de justice est inadap-té. C'est la raison pour laquelle le plan pluriannuel pour la justice prévoit une adaptation du tarif pour certaines expertises.

*Le rapporteur,*

Th. GIET

*Le président,*

D. VANDENBOSSCHE